

Verzonden: woensdag 3 april 2024

Onderwerp: brief om te delen

Geachte Griffie,

N.a.v. de vertraging van staatssecretaris van der Maat in het proces rondom de plannen van defensie, heb ik hem een persoonlijke brief geschreven. Waarin ik de staatssecretaris ook aangeef dat ik van de brief een kopie zal sturen aan provincie Flevoland.

Ik wil u daarom vragen om de bijlagen te delen met de Gedeputeerde Staten, Provinciale Staten en de Commissaris van de Koning van Provincie Flevoland?

Graag uw bevestiging.

Bij voorbaat dank,

Vriendelijke groeten,

Aan:
Ministerie van Defensie
t.a.v. staatssecretaris de heer C. van der Maat
Postbus 20701
2500 ES DEN HAAG

Datum: 3 april 2024

Betreft: **vertraging proces niet akkoord**

Geachte heer Van der Maat,

13 Maart stuurde u een brief aan de Tweede Kamer waarin u hen informeert over meer tijd die nodig is om zorgvuldig om te gaan met de ontvangen zienswijzen. In plaats van eind maart/ begin april, zal de Nota van Antwoord naar verwachting eind mei gereed zijn. En de vaststelling van voorkeurslocaties door het kabinet zal niet meer naar verwachting eind 2024 plaatsvinden, maar u schrijft al over "eind 2024/ begin 2025...".

Veel mensen die ik de afgelopen dagen heb genoemd dat we hier thuis behoorlijk ziek zijn van dit nieuws, reageren gelaten. "tja, dat soort processen duren altijd enorm lang", "maak je er niet zo kwaad om", "doe je niets aan", "wie weet wordt afstel wel uitstel joh." Maar laat u, laat de media, laten wij, **niet normaal maken, wat niet normaal is!** Ja, wij willen ook dat u zorgvuldig omgaat met alle zienswijzen, zodat er goede afwegingen gemaakt kunnen worden. **Maar naast een zorgvuldig proces, vragen wij u ook om een snel proces!** Dus op uw pijnlijke opmerking "die tijd neem ik", wil ik reageren met: "**schiet op!**". Want dit is namelijk helemaal "**niet akkoord**" wat mij betreft! Het is gewoonweg niet oké. U kunt het niet maken!

Als eerste contactpersoon van de agrarische gezinnen in zoekgebied Spiekweg in Zeewolde voor een megakazerne, ontvang ik het bericht bovenaan deze brief, met verwijzing naar de kamerbrief, in een appje van de strategisch omgevingsmanager van het Rijksvastgoedbedrijf. De afspraak is ook dat wij, als agrarische gezinnen op de aangewezen voorlopige voorkeurslocatie, over deze zaken geïnformeerd worden. Daardoor kan het in dit land dus zomaar, dat ik tijdens het boodschappen doen met mijn drie kinderen in het dorp, hoor dat het besluit mogelijk uitnieuw uitgesteld wordt. Want opeens zie ik ergens tussen de regels ".../ begin 2025" vermeld staan. Onthutst realiseer ik mij, tussen de pakken wasmiddel in de supermarkt, **dat u zich opnieuw niet aan de afspraak kunt houden.** Bij het zuivelschap, dat er **alwéér vertraging** in het proces is. En terwijl mijn kinderen kibbelen welke koekjes we kopen, valt geleidelijk het kwartje wat er in het appje staat; wat ik, net als ieder ander, direct kan raden **wat dat ".../ begin 2025" betekent...!**

Graag zet ik even voor u uiteen hoe de gang van zaken tot nu toe voor ons is verlopen:

- Op 2 december 2022, op de vrijdagmiddag voor het Sinterklaasweekend (...), plotsklaps, kregen wij met een persoonlijk bezoek, medegedeeld dat wij als voorlopige voorkeurslocatie waren aangewezen voor uw superkazerne.

Daarbij werd aangegeven dat er *rond de zomer van 23* een definitief besluit zou worden genomen. Oudjaarsavond 2022 zaten wij daarom, nog maar half bijgekomen van de shock die dit bericht teweegbracht, met een warm geworden glaasje champagne in onze hand, te midden van onze vrienden, ons stilletjes en bezorgd af te vragen wat er in dat nieuwe jaar over ons lot besloten zou gaan worden.

- Op 11 mei 2023 troffen wij thuis gestrest de laatste voorbereidingen om alles aan kant te maken voor het werkbezoek van de Commissaris van de Koning, Leen Verbeek en het mediacircus dat daarop afkwam. Te midden van die hectiek, een uur voor zijn aankomst, werden we door Defensie gebeld met de mededeling dat er *die zomer toch geen besluit* genomen zou gaan worden.
- Op 5 juni 2023 melde u tijdens uw werkbezoek aan dit gebied, dat het besluit *in ieder geval niet meer in het jaar 2023* gemaakt zou worden. Wanneer dan wel, was nog niet bekend, waardoor we toen in feite nóg minder wisten.
- Later werd middels het participatieplan – eindelijk – een tijdslijn bekend, met de verwachting dat het nieuwe kabinet *Q4/eind 2024* een voorkeurslocatie vast zou stellen. Afgelopen jaarwisseling heften wij dus maar opnieuw vermoeid een glas omhoog, op een spannend jaar. Bij de nieuwjaarswensen werd ons opnieuw een einde aan de onzekerheid, gewenst. **Want wij snakken naar perspectief, aangezien alles hier *sinds 2 december 2022* op losse schroeven staat!**
- Maar terwijl ik op 13 maart bij de kassa 'mm mm' antwoord aan mijn kinderen die gewoon door blijven vragen en praten zonder dat ik luister, realiseer ik mij door de regel "eind 2024/ begin 2025" in uw brief, dat wij hoogstwaarschijnlijk voor de derde maal een jaarwisseling gaan vieren waarin we niet weten waar we aan toe zijn. Dat deze verrekte wachtstand misschien het jaar daarop, en welja wie weet het jaar daarop, ook nog wel zou kunnen voortduren?!

Ik vraag u: wat is dit voor waanzin?

Bij thuiskomst open ik direct de mail met daarin uw brief aan de Kamer. Waarin u uitlegt dat er veel zienswijzen zijn ingediend en dat dit vraagt om een zorgvuldige behandeling. "Die tijd neem ik", schrijft u. Punt. Ik scan de brief drie keer over maar het staat er echt niet. U schrijft echt geen énkél woord over de impact die het verlengen van deze 'wachtstand' heeft op alle gezinnen en bedrijven die u momenteel aangekruist heeft op de kaart van Nederland! **Realiseert u zich eigenlijk wel dat u veel meer 'neemt' bij alle gezinnen die u in onzekerheid laat zitten doordat "u de tijd neemt"?** Ik vind dat u daar in uw brief volledig aan voorbij gaat. Nog even daargelaten dat als wij eens iets te laat aanleveren, we gelijk een boete hebben, óf de kans verkeken is...

Maar u komt er aldoor mee weg. U wordt er niet of amper op aangesproken door andere bestuurders. En wij worden niet gecompenseerd voor de economische en emotionele schade die wij dagelijks oplopen.

Voor mij is dit onthutsend, zeer frustrerend en onrechtvaardig. **Ik vraag u daarom middels deze brief met klem om het proces te bespoedigen!**

De behoefte aan een spoedige voortgang in het proces is tevens een aanvulling op de brief van de agrarische gezinnen met **concrete behoeften**, die wij u in ons schrijven van 16 juni 2023 deden toekomen. Met het verzoek hier in het proces rekening mee te houden.

Tot slot, **wat de impact precies is, van elke dag dat u de tijd neemt, kunt u lezen in de bijlage**. Dit hebben wij onlangs ingebracht tijdens de bespreking van de zienswijze van Provincie Flevoland in de Statencommissie.

Verder zal ik u niet langer ophouden, omdat ik liever heb dat u die tijd aan iets anders besteedt.

(voorlopig aangewezen voorkeurslocatie)

PS Ik zal een **kopie** van deze brief sturen aan Gemeente Zeewolde en Provincie Flevoland. Omdat ik hoop dat bestuurders zich niet het belang van tijd maar het belang van bespoediging realiseren.

Inbreng op 7 februari 2024 tijdens Statencommissie Ruimte, Natuur en Duurzaamheid, provincie Flevoland. Bij punt 6 op de agenda: Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) - bespreking zienswijze.

Mijn naam is . Boerin in het zoekgebied en voer het woord namens de agrarische families op deze 500 hectare nabij de . Het is een van de mooiste stukjes buitengebied van Zeewolde, een karakteristiek, prachtig, groen landelijk gebied. Hét visitekaartje van deze provincie...! Maar Defensie wil hier een grijs industrieterrein realiseren, met opslagmagazijnen, kantorencomplex, campus en oefenterrein.

Ik wil u laten weten hoe dat voor mij voelt, waaruit ook meteen de oproep aan u duidelijk wordt.

IK VOEL ME MACHTELOOS omdat ik al anderhalf jaar in onzekerheid zit, in de 'wachtstand'. Wij zijn de regie kwijt over onze toekomst. Iemand anders gaat over ons lot beslissen. 'Na een ambtelijke verkenning' heeft Defensie ons als voorlopige voorkeurslocatie aangewezen. 'Het kan doorgaan, maar het kan ook niet doorgaan', horen we steeds. ...Daar kan een ondernemer niets mee. Daar kan je geen keuzes op maken. Geen investeringen op doen. Geen financiering van een bank mee krijgen. Dit heeft voor onze bedrijven grote economische en financiële gevolgen!

De schade hiervan? Tja eh, succes ermee.

Wij worden als ondernemers economisch gezien letterlijk gegijzeld totdat er ooit een besluit genomen wordt.

En dit kan nog ellenlang duren.

Ik wil u vragen om te horen waar wij wakker van liggen.

IK VOEL MIJ ONDERGESCHIKT AAN 'HEILIG' VERKLAARDE BELANGEN, NIET ERKEND NOCH GEWAARDEERD.

Defensie reist momenteel met haar reclamekaravaan door Nederland. Om de noodzaak de veiligheidssituatie van Nederland te verbeteren, alsmaar te benadrukken. En dat dat hoe dan ook ergens gaat schuren, maar ja dat kan dus niet anders, het belang van Defensie is heilig? Hun hoogdravende 'kazerne van de toekomst', hun 'megakazerne', toen werd het de 'centrale kazerne' en nu noemen ze het de 'centrale kazerne voor de ondersteunende diensten'... het communicatieteam van Defensie puzzelt zich er op los.

Maar zou voor mij als boerin mijn vertrek dan nu moeten voelen als 'ondersteunend aan het landbelang'?

Ik lees u een paar zinnen voor uit het rapport. Ik ben zo klaar, want het is echt maar heel weinig wat er over ons geschreven wordt:

"Binnen de zoeklocatie bevinden zich enkele bedrijven, waaronder een paardenhouderij".

"In vergelijking met andere zoeklocaties bevindt zich er een beperkt aantal agrarische bedrijven binnen de zoeklocatie. Om deze reden wordt het aspect Landbouw minder negatief beoordeeld dan de andere zoeklocaties".

En als klap op de vuurpijl:

"De stikstofdepositie van een nieuwe kazerne, inclusief verkeersbewegingen, lijkt mogelijk te zijn door de vrij te komen stikstofruimte van het noodgedwongen

verdwijnen van aanwezige veehouderijen hiervoor te gebruiken”.

Voila. De insteek en onderwaardering is glashelder.

Het gaat volledig voorbij aan onze waarde en gevoelens. Aan onze dagelijkse inzet op onze gezonde, florerende, innovatieve, duurzame familiebedrijven. Die gestart zijn door de eerste generatie polderpioniers. Over de vruchtbaarste gronden van Europa, waar de opbrengst hoger is dan op bijv. het oude land. Onze duurzame bedrijven en onze bijdrage aan de Nederlandse economie. Over de groengasinstallatie en de 2500 zonnepanelen. Over de wormenkwekerij. Over de spruitenteelt. De schapen, koeien en paarden in de wei. Over de enthousiaste klassen die op de educatieboerderij komen. Over de klanten die rechtstreeks producten kopen in de boerderijwinkel. Over de fietsers op het fietsknooppuntennetwerk of die genieten van de jaarlijkse tulpenroute. Het ruiterspad en het laarzenpad door het bos. De reeën. De kiekendieven - ooit gekozen als symbool voor Flevoland. Ik kan zo nog wel even doorgaan.

Ik vraag u: wilt u dit alles echt opgeven voor een grijs industrieterrein? Statenleden, brengt u de huidige waarde van de zoekgebieden wel voldoende onder de aandacht? Dat er een tekort is aan landbouwgronden en je hier dus heel erg zuinig op moet zijn? Wij willen erkenning en waardering van de betekenis van onze gebieden voor de provincie. Want daarmee moeten deze plannen van tafel worden geveegd!

IK VOEL ME WANTROUWIG. Ik heb geen flauw idee of de overheid zich nu wel aan zijn afspraak gaat houden om voor het einde van het jaar tot een besluit te komen. *Ik vraag me af wat er werkelijk met de inspraak gebeuren gaat, of dat de plannen allemaal al beklonken zijn?*

IK HEB STRESS. Net als vele anderen in de zoekgebieden heb ik allerlei lichamelijke en mentale klachten die voortkomen uit de onzekerheid die over ons uit is gestort. Stress van de spanning welk besluit er genomen gaat worden. Van de zorgen over de toekomst. Van de tijd en energie die we moeten steken (maar niet hebben) in alle overleg en acties. Van het continu heen en weer geslingerd worden tussen hoop en wanhoop.

Ik wil u benadrukken: wij willen bestaansrecht. Wij willen perspectief. Stop deze waanzin!

IK BEN VERDRIETIG als ik bedenk dat mijn opa in deze provincie met de hand greppels heeft uitgegraven om het Nieuwe Land te helpen ontginnen, maar deze vruchtbare gronden nu slechts in de rapporten een licht rood kleurtje krijgen. Verdrietig hoe wij als gezin straks gedwongen vertrekken en hoe dat dan voor mijn schoonouders moet voelen, die als eerste polderpioniers van Zuidelijk Flevoland keihard meehielpen de gemeenschap op te bouwen en vele excursies gaven hoe het toch was om te pionieren in dat kale vlakke land. Ik ben verdrietig hoe het moet, met de jongere generaties in onze buurt, die geen toekomst meer zien of de kans niet meer krijgen om te kunnen kiezen. Verdrietig dat mensen verdreven worden van hun land, burens die al eerder werden gedwongen plaats te maken voor natuur of voor Oosterwold. Ik ben verdrietig om collega-boeren die al in Groningen zitten, voor een datacentrum dat er uiteindelijk niet is gekomen.

Is een megakazerne in het buitengebied werkelijk wat u voor ogen hebt voor deze provincie???

Hebt u überhaupt een concreet beeld waarvoor u de deur opent? Wat er

daadwerkelijk komt en wat daarvan de consequenties zijn?

Als u hapt in de worst die u voorgehouden wordt, weet u dan ook wat u kwijtraakt?

IK BEN BEZORGD. Bezorgd over wat ik zie dat deze onrust doet.

Ik ben bezorgd over de verhoudingen tussen de bewoners van de zoekgebieden en de bewoners binnen de zoekgebieden. Ieder met verschillende uitgangssituaties, individuele belangen en een groot gezamenlijk belang als sector.

Ik ben bezorgd om onze boeren. Die zich alweer verbijten. Daar zit een grens aan. Bezorgd om onze gezinnen, want de impact op onze kinderen is groot kan ik u vertellen.

Ik ben er absoluut niet gerust is, dat ik hier wat sta in te brengen terwijl intussen Hugo de Jonge deze middag likkebaardend door de zoekgebieden rijdt. En ik maar hoop dat ik hier een steen neer kan leggen, eentje waar niemand omheen kan.

Eentje waar de provincie een steen bij legt, en nog een en nog een en nog een, een dijk, waar geen peloton voorbij komt.

Ik vraag niet om uw medeleven. Raadpleeg uw collega's hoe een land in te richten op basis van water en bodem. En hoe je in tijden van oorlog voedselzekerheid weet te behouden.

IK BEN STRIJDVAARDIGER DAN OOIT. Mijn missie, waardoor ik 7 dagen per week gastvrij mensen op ons erf ontvang, is alleen nog maar meer versterkt. Dat mensen de afkomst van hun eten weten, en er dus weer waardering voor krijgen, lijkt belangrijker dan ooit!

Ook wil ik er alles aan gedaan hebben om dit waanzinnige beleid (een grootschalig industrieproject in het landelijke buitengebied, op de vruchtbaarste gronden van Europa, op een eiland!) van tafel te krijgen. Want 'Als je niet vecht voor wat je lief is, moet je niet janken als je het verliest'.

Beste statenleden, samen kunnen we een verschil maken en ik wil u oproepen om al uw invloed aan te wenden. Verschuil u niet achter 'het rijk beslist' maar laat uw stem horen!

IK BEN TROTS. Op wat we al hebben weten te bereiken en in beweging hebben gezet. Als we niet van ons hadden laten horen, denk ik dat dit hele idiote plan inmiddels al beklonken was.

Maar ook trots op de provincie waar ik inwoner van ben, en waarvan ik de geschiedenis en de reden van ontginnen alleen nog maar duidelijker zal uitleggen aan de bezoekers van ons bedrijf. Trots op het prachtige gebied en de heerlijke plek waar ik woon, waar ik aan verknocht ben. Een beeldbepalend visitekaartje bij het in- en uitrijden van de provincie.

Zet ons niet in de uitverkoop! Defensie activiteiten? Ongeschikt! Dit is pas écht groen.

IK HEB HOOP. Dat de provincie zich hart maakt voor deze provincie. En dan bedoel ik: hart maken met een letter T.

'Behoud waar je van houdt', is een van de leuzen die wij op de protestborden in onze buurt hebben staan. Daarmee wordt niet bedoeld dat we maar behoudend moeten zijn, of we tegen veranderingen zijn, of we niet met onze tijd mee moeten gaan. Juist niet! De bedrijven in de zoekgebieden zijn prachtige familiebedrijven, duurzaam, zeer efficiënt, op de vruchtbaarste landbouwgronden van Europa. Op dit Nieuwe Land" zijn destijds de beste boeren van Nederland gestart en in staat om duurzaam

hoogwaardige producten te telen en te produceren. We willen in deze provincie juist met onze Flevolandse pioniersgeest, een innovatieve sector, op vruchtbare gronden, door ontwikkelen.

Mijn oproep aan u als Statenleden is om Den Haag daarvan te doordringen!

U bent welkom om langs te komen.

Behoud waar je van houdt.